

OTAKAR KOŘÍNEK

Do Amalfi na kávu

Vydavateľstvo
Spolku slovenských spisovateľov

OTAKAR KOŘÍNEK

Do Amalfi na kávu

Vydavatelstvo
Spolku slovenských spisovateľov

COPYRIGHT © OTAKAR KOŘÍNEK 2008
COVER DESIGN © BARBARA BALOGHOVÁ 2008
© VYDAVATELSTVO SPOLKU SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV,
SPOL. S R. O.,
BRATISLAVA
E-MAIL: VSSS@STONLINE.SK
HTTP://WWW.VSSS.SK

VYDAVATEĽSTVO
SPOLKU SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV
spol. s r. o.

OTAKAR KOŘÍNEK: DO AMALFI NA KÁVU
ZODPOVEDNÁ REDAKTORKA VIERA PROKEŠOVÁ
OBÁLKU NAVRHLA BARBARA BALOGHOVÁ
ŠADZBA ANNA CHOVANOVÁ
TLAČ AZ PRINT
PRVÉ VYDANIE
PRINTED IN SLOVAKIA
ISBN 978-80-8061-333-4

SVET JE ZLATÁ BRÁNA.
NESPOČETNE VĚĽA ZLATÝCH BRÁN.

OCHUTNAŤ SVET

Povedať, že Taliansko nás privítalo s otvorenou náručou, alebo naopak, odmietavo, by bolo jalové metaforizovanie. Taliansku bolo srdečne jedno, že sme tam prišli. Auto prešlo zo zlej, hrkotavej rakúskej diaľnice na krásne hladučký asfalt, na ktorom sa nadnáša ako na zamate, a boli sme v Taliansku. Diaľnica sa vrezala medzi strmé úbočia alpských štítov. Auto ju hltalo ako špagetu. Rezala sa medzi veľikánmi ešte dosť dlho, mizla v hojnosti tunelov a znova z nich vybiehala. Úbočia sa od nej postupne odťahovali a horstvo sa rozostupovalo.

Šinuli sme si to krásnym slnkom. Dobré to padlo po Rakúsku, kde sa ešte za tmy a potom za sivého brieždenia liali z neba závoje sivej vody.

V Taliansku akoby utálo – prišlo slnko. Ale veď sme v krajine azúrového neba, nie? Akoby sme sa vynorili z pošmúrneho Wagnera do jasavého Rossiniho.

Cesta už mala dosť miesta, ba aj navyše, a zjavilo sa pri nej vyschnuté riečne koryto, nesčíselné belavé kamene, poprevážované, ako ich zanechali valiace sa vody. Zjari sa ním zrejme ženú záplavy z roztopených snehov.

Vlavo na úpäť horského veľikána sa v diaľke krčila dedina – alebo mestečko? Na tie kilometre sa to nedalo rozoznať, ale zrazu ma tam vábilo. Pozrieť si, ako to vyzerá u Talianov tam, kam turisti nechodia. Keď sa budeme vracat', alebo pri naj-

bližšej ceste do Talianska sa tam musím pozrieť. Tak som si sľúbil, ako som si sľuboval zakaždým, keď som tadiaľto šiel. Nikdy z toho nič nebolo, ale teraz už musí byť. Na spätočnej ceste, uzhodol som sa pevne sám so sebou.

Auto medzitým stále tak nádherne hltalo diaľnicu. Vedia to tí Taliani, dupal som. Postaviť cestu, tak to myslím. No samozrejme, veď už starí Rimania vedeli stavať cesty. Via Appia a iné komunikácie, ktoré si stavali, aby si spríjemnili život. A aby sa im ľahšie dobývalo ďalej.

V tom je to, dupal som, tieto veci prenikajú do génov a aj po tisícročiach prinesú ovocie. Pre nás už, chvalabohu, mierumilovné. Rimania sa už vyčerpali a ich potomkovia sa dnes radi dajú dobývať. Turistami.

Šlo sa úžasne, diaľnica ľudoprázdna, či skôr autoprázdna. Bolo krátko po ôsmej. Taliani sú ako Francúzi, vravím si, pred deviatou ani pohnúť nohou. V Rakúsku, v tých pochmúrnych vodných prívaloch, to bolo na diaľnici ako v mravenisku. Všetci usilovní sa ráno kamsi náhlili. Asi do práce. Ale tu – to slnko asi robí divy. Tu chcem žiť v niektorom z ďalších životov. Tak som sa rozhodol.

Bolo by treba pojesť. Zastavil som na malom odpočívadle hneď pri diaľnici, je to len akési jej rozšírenie, odpočívadlá typické pre Taliansko. S Arnom, svojím súpútnikom, sme vybalili z kufra bagety, hojne obložené dobrotami, ktoré sme si predvídavo kúpili ešte doma. Ležérne sme sa opreli o zvodidlá a žalúdok dostával, čo jeho je. Až po chvíľu, keď sa prihnalo auto s nápisom POLIZIA.

Čo, hneď na začiatku sme si zavarili? blysko mi myslou. Ale veď tu sa môže stáť, aspoň si myslím. Policajt stiahol okienko a čosi zadrmolil. Keď som zaposunkoval, že nerozumiem, energicky zavesloval rukou, akože vpred, chodte odtiaľto.

„Non potere... qui?“ vylámal som zo seba. Čím som sa chcel

spýtať, či sa tu nesmie stát'. V taliančine to však vyznelo úboho. „Nemôť... tu?“

Policajt znova zavesloval rukou. Tu nemôť, pochopil som.

„No, tak ideme,“ povedal som Arnovi.

Zabalili sme nedojedené bagety a pohli sme sa ďalej. Policajti v závese za nami. Asi po kilometri zaostali, ale stále sa za nami držali.

„Všimol si si, vtáku,“ to je jedno z našich vrúcnych oslovení, „že od chvíle, čo sme sa prikolesili na taliansku pôdu, nevideli sme ani jedno auto?“ prehodil Arno. „Ani naším smerom, ani v protismere?“

Fakt, mal pravdu. Až teraz som si to uvedomil. Dialnica bola v oboch smeroch ako vymetená.

„Asi čakajú nejakých zločincov. Ale usúdili, že my to nie sme, a potrebujú mať voľné operačné pole,“ skonštatoval som múdro.

„Mal si sa spýtať, o čo išlo,“ povedal Arno.

„Mal si sa spýtať ty!“ odvrkol som.

„Chválil si sa, že sa učíš po taliansky.“

„Neboj sa, ešte ti to predvediem.“

„To učenie, alebo znalosti?“ podpichol.

„Nebol som vo forme. Je ráno,“ zmohol som sa na chabú obranu. To by mohol pochopiť, pomyslel som si.

Ráno je pre nás oboch obdobím temna. Myslenie bolí, každá otázka, aj na najbezvýznamnejšiu vec, vyvolá podráždenú reakciu, každá maličkosť vytočí. Do mozgu preniká všetko ako cez vrstvu vaty. Len nerozmýšľať, nebyť rušený okolím akoukoľvek požiadavkou, ktorá vyžaduje čo len minimálnu intelektuálnu aktivitu. Nič nesmie rušiť, ani hovoriaci, ale ani neživý svet. Raz ma išlo rozhodiť, keď mi doma ráno po príchode do kúpeľne padol zrak na uteráky fádnych farieb. „Krucinál, ja nezarábam dosť, aby sme mali pestré uteráky?“ zúrila som v duchu.

Takto trpíme, našťastie, obaja.

„Ako to s ním môžeš ráno vydržať?“ spýtala sa ma raz Arnova manželka.

„Tak ako on so mnou. Nevšímam si ho,“ vysvetlil som.

Ako vravím, trpíme tak obaja a obaja vždy súčasne, čo je takisto šťastie.

Lenže teraz sa mi do môjho temne vyvatovaného vedomia vrezal jeho hlas:

„Keď vieme jazyk, rozmýšľame v ňom, ide to podvedome, automaticky,“ poučil ma. Bol nezvyčajne čulý. Uvedomil som si, že máme fázový posun. On po štyroch hodinách v aute už pekne precitol, lebo som ho na to prinútil – podával mi pitie, kávu, cigarety, fajku, pripaľoval. Ja som tie štyri hodiny v polomrákotách len prešoféroval. S jednou nohou na plyne, s druhou ešte v posteli.

Jeho impertinentný výrok o rozmýšľaní v inom jazyku som ignoroval.

Mierili sme do Rimini. Tam prespíme, na deň si skočíme do San Marina, a potom šup na juh, do oblasti Neapola, konečného cieľa našej cesty.

Došli sme k Benátkam a po pohľade do mapy sme sa zhodli, že musíme navštíviť Ravennu. Je to cestou na Rimini, lenže nie po diaľnici. To nič, operatívne sme odbočili.

Je to historické mesto, prízvukovali sme si snobsky. To musíme vidieť. Hoci pravdu povediac, mňa chodenie po pamiatkach až tak veľmi nevábí. Ak mám možnosť rozhodnúť sa medzi pamiatkou a niečím živým, to druhé vždy dostane prednosť. Ak to nie je ďaleko a veľmi ma nebolia nohy.

Mojím snom je napríklad presedieť celý deň v Benátkach na Námestí sv. Marka, popíjať a dívať sa na ľudí a na holuby. Dóžov palác je vnútri zaiste skvostný, ale krásny je aj zvonka.

„Mami, zasa pôjdeme do starého domu?“ spomenul som si

na nešťastnú otázku detí mojich anglických priateľov Briana a Vicky. Vicky ich vláčila po celom Anglicku po hradoch a pamätných budovách, „aby nadobudli cit pre históriu“.

Starý múdry G. B. Shaw raz povedal, že ak nútime deti sedieť v kostole a pod hrozbou najprísnejších trestov im zakazujeme rozprávať a mrviť sa, budujeme tým v nich nevykoreniiteľný celoživotný odpor ku všetkým chrámom a rituálom. Či je to tak aj s históriou, neviem, ale raz sa na to tých detí spýtam.

Ale dobre, keď história, tak história. Náš výlet má byť aj poznávací.

„Ktoré talianske vína poznáš?“ vytrhol ma Arno z úvah, akoby vo mne čítal. Už sme sa dostali zo zápchy v okolí Benátok a šoférovalo sa voľne. Aj myšlienky sa vznášali voľne a zalietali k príjemným veciam.

„Najlepší je kabernet,“ odvetil som bez váhania. „A ešte grappa, ale tú zatiaľ tak dobre nepoznám.“

„Zatiaľ ani ja. No, veď uvidíme, čo a ako,“ zatiahol Arno.

„A vieš, čo je ešte dobré?“ pokračoval som rýchlo, aby som nestratil nič poznávacej témy. „Viliamka. Ale to je skôr slovinské a je to rozšírené aj v prihraničných oblastiach, hlavne v južnom Tirolsku. Páli sa to z hrušiek. No jedna báseň. Raz som ich v Slovinsku vypil šesťnásť od obeda po večeru.“

„A obstál si so ctou?“

„Obstál ... bez cudzej pomoci. Tak si to myslel, nie?“

„Prepáč, to bola zbytočná otázka.“

V družnom spomínaní na také a podobné veci sme smerovali k historickej Ravenne.

Ideme teda ochutnať svet, tak sme si vraveli. Mne sa po sedemročnom pobyte za morom v trocha chladnej a charakterom takmer severskej kultúre zachcelo teplej, južnej kultúry. A moja voľba padla – akože inak – na Taliansko. Stačil telefonát Arnovi — predstav si, len my sami dvaja, auto, budeme